

Svedočenje Jovan Berić

Porodica Jovana Berića doživela je progon i u Zadru, i u Varivodama, u okolini Kistanja, kako za vreme postojanja RSK, tako i nakon vojne akcije 'Oluja'. U oba mesta kuće ove porodice mešovitog etničkog porekla su spaljene. Krajem septembra 1995. godine naoružana grupa ljudi ubila je u Varivodama Berićeve oca, majku, strica i šest komšija. Jovan Berić je svedočio o stradanju svoje porodice na Sedmom regionalnom forumu za tranzicijsku pravdu u okviru sesije Javno svjedočenje žrtava/svjedoka ratnih zločina i drugih zločina povezanih s ratom, 16. listopada/oktobra 2010. u Zagrebu, u Hrvatskoj.

Jovan Berić: „Pozdravljam sve prisutne, čuli ste moje ime, Jovan Berić. Rođen u Varivodama, općina Knin. Živio sam i radio u Zadru, od '69 do '91 godine, bez prekida. U vremenu '91 poslije pogibije Franka Lisice u Zadru se dešavaju određena zbivanja gdje u određenom smislu i ja dolazim pod neki ajmo reći verbalni napad u toj sredini, u jednoj trgovini u kojem momentu također sa strane Hrvatske staju u moju odbranu trgovkinje. Ja nastavljam raditi sve do 14.09. u obrazovnoj ustanovi gdje tako reć u to vrijeme provodimo jednu stražu i tog datuma 14.09. odlazim kod roditelja u Varivode, odnijet lijekove. Morao sam uzeti potvrdu da bi prošao preko punktova koji su bili oko grada Zadra i otišao sam sa kćerkom i sinom. Druga kćerka i žena su ostale i dalje u Zadru, sve do 17.10. Izašli su u namjeri da će se vratiti, međutim taj povratak nije uslijedio. Moja kuća je zapaljena 15.01. u Zadru, na dan priznanja Hrvatske, među još sedam kuća. Bila je osigurana na 500 hiljada maraka u Croatia osiguranju, kasnije sam istu tu kuću zamjenio kao zapaljenu za Banja Luku, '93. godine. Moj odlazak 14.09. u Krajinu, Kistanje. Dok sam tamo živio bio sam od određenih vojnih službi, policije, u nekom stanju da me mobiliziraju. Ja iskreno govoreći nisam prihvatio ali sili se nisam mogao oduprijeti. Dali su mi uniformu, oružje još nisu, i u tom momentu dok sam se presvlačio u nekom šatoru, iako sam prije doživio jedan razgovor u tom štabu da zašto ja ne bi, ja sam rekao da su mi kćerka i žena u Zadru, kako da ja sad obučem uniformu, stavite se u moju ulogu, pa onda recite. Izgurali su me iz tog štaba, sa kvalifikacijom da odajem lojalnost tadašnjom Franji Tuđmanu. Otišao sam obući tu uniformu. Iza toga dolazi jedan od tih službenika, i u mojim dokumentima vozačke dozvole našli su knjižicu da sam dijabetičar. Rekli su mi: „Pa što ti ne kažeš da si dijabetičar?“ Pa kažem: „Nitko me nije ni pitao“. I onda sam demobilisan istog trena, dakle imao sam oslobođenje. Kad sam se sastao sa djecom koja su došla u školu u Knin, putovali su na razne načine, stopom, pjehe, i tako. Tu smo živili u jednoj prostoriji, dosta skućeno s obzirom na prostor koji sam prethodno imao u Zadru. To je trajalo do '95 godine, kuću sam zamjenio reko sam '93, dvije kćerke su otišle u Banja Luku, srednju, studirati, sin još nije. Navraćao sam kod roditelja koji su bili u Varivodama i tu sam radio u tom prostoru svojim poslom, obuka vozača, i naravno da sam bio u tom okruženju gdje su me ti moje komšije, prijatelji, poznanici, gledali kako radim posao svoj i često puta bi mi rekli: „Što ti ne uzmeš pušku, zašto ti tako se šetaš, odnosno obučavaš?“ i tako dalje, na što sam im odgovorio: „Valjda i to netko, zašto sam ja imao, to?“. I tu je rasla jedna tenzija prema meni kao, takoreč, izdajniku. Još jedna činjenica, da je moja obitelj dosta pomješana, izmješana sa hrvatskim i srpskim i muslimanskim življenjem i tako dalje. Kad su čuli da mi je kuća zapaljena, inače se već pomalo pripremao možda jedan udar na, da mi zolju u kuću u Kistanjama pošalju, kad su čuli da mi je kuća zapaljena rekli su, nije izdajnik. Izišao sam prije Oluje iz tog prostora, na nekoliko dana, pozdravio se sa roditeljima kao i obično, i primjetio sam da se nešto dešava u

smislu da neće taj rat puno potrajati, neka se klima osjećala nelagodna i tako dalje. Otišla su mi i supruga i djeca jer sam imao kuću u Banja Luci. Iza toga čuo sam se sa pokojnom majkom koja je ostala tu na kućnom pragu kao i otac, pozvani od tadašnjeg predsjednika Franje Tuđmana da im se ništa neće dogoditi. Međutim nakon Oluje negdje mjesec i dvadeset i dva-tri dana to jest preciznije 28.09.'95-e jedna je grupa došla, poubijala ih, oca, majku, strica, šest komšija. Prije toga je bio jedan slučaj u Gošiću, dvadesetak dana prije, također gdje je ubijeno njih šestorica. Javio sam sestrama, tada sam bio u Pančevu izbjegao, nisam bio u Banja Luci nego sam bio u Pančevu kod sestre, treće, i javio sam sestrama ovdje u Hrvatsku da se to desilo. Iako su oni obilazili ali nisu imali tu informaciju. Preko određenih veza koje se samo tamo, moglo nekako ne znam ni ja kako, je to već bilo uspostavljeno. One su došle, iako su prethodne bile prijavljene uredno u policijsku upravu u Kninu, i saznale da su moji ubijeni roditelji odvezeni u Knin i tamo sahranjeni na groblje sa križevima na kojima su bila njihova imena, prezimena. I to sve tako došlo u medijski prostor, gdje dobrim dijelom HHO, gospodin Čičak daje u svijet takvu informaciju i mi to pratimo na televiziji, odnosno *Slikom na sliku* preciznije. I vraćam se nakon dvije godine, precizno njihovog ubojstva na godišnjicu dolazim, kao povratnik javljam se u policijsku upravu u Knin, da sam došao. Uredno mi je rekao: „Je li sve u redu, imate li dokumente, javite se za skrb i tako dalje, što sve imate svoja prava“, što sam takoreč i učinio. U tom momentu došao sam u prostor gdje su došli drugi, s druge strane, preciznije iz Janjeva sa Kosova, Hrvati Janjevci. Imam tu određenih, sa sestrama i zetom s kojim sam došao tamo, imam određeni napad, „Šta gledaš svoju kuću?“, mi ne dozvoljavamo, „Ja ne dozvoljavam četniku da se približi na pedeset metara, na četrdeset devet pucam“ kao. Dobro, zet je reagirao, tu se to završilo. Danas sa istim tim ljudima stvaram jedan suživot, uz činjenicu da me u isto vrijeme prigovaraju moji komšije Srbi, kako možeš sjediti s njima, oni su ti roditelje ubili a ti s njima sjediš, provodiš neke sportske aktivnosti i tako dalje. Ja smatram da oni to nisu počinili, da su to počinili pojedinci, ali ti pojedinci nažalost ni do dana danas nisu privedeni licu pravde, nisu kažnjeni. Štoviše, dešava se to da krst koji je podignut tamo tim žrtvama je skrnavljen ove godine u četvrtom mjesecu, iza toga je uslijedila ipak jedna medijska i politička da kažem tako volja, uspostavljeno je jedno novo spomen obilježje gdje je došo i gospodin predsjednik Ivo Josipović, kojem i ovom prilikom se zahvaljujem i daje mi podstreka da u ovome svemu imam snage da pričam tu istinu bez obzira na one koji mi nisu to sugerirali. Ja sam u međuvremenu podigao odštetni zahtjev za stradale roditelje, izgubio na prvostupanjskom sudu uz parnične, da trebam platiti parnične troškove državi Hrvatskoj jer nisam dokazao da je to terorizam. Priznaje se da je zločin, ali ne i terorizam. Nisam stao, išao sam dalje, međutim sve to skupa stvara jednu bol, jedno nezadovoljstvo u smislu jedne pravednosti. Kad se dešava da ti skrnave taj spomen obilježje i sa činjenicom da nisu ti počinitelji privedeni stvara se strah među tim stanovnicima toga mjesta, da li to nisu isti oni koji su i napravili zločin. Mnogo sam toga ispustio iz svojih priča, kad se radi o imovini koja, reko sam kuća zapaljena u Zadru, roditelji ubijeni, ja sam došao u prostor taj gdje nisam imao pravo obnove. Kuću koju sam zamjenio nisam imao pravo kao što to imao recimo ovaj iz Banja Luke on je mogao vratiti imovinu jer je u ratnim sukobima zamjenjena neadekvatno, ja to nisam mogao. Ostala je ta kuća, odnosno više poslovni prostor nego stambeni, i nastojao sam da obnovim, nisam mogao jer sam adresom prebivališta bio u Zadru. Žalio sam se, postupak te žalbe na Ministarstvo za obnovu je trajao pet-šest godina, evo sad je na pomolu da bi mogo rješiti taj problem. Ja, bez obzira što sam imao sugestije da mi nije pametno ovo što se eksponiram, u medijima i ovdje, i uz odobrenje da je dobro, mislim da sam imao hrabrosti i evo na tome svemu vam se zahvaljujem na strpljenju.“